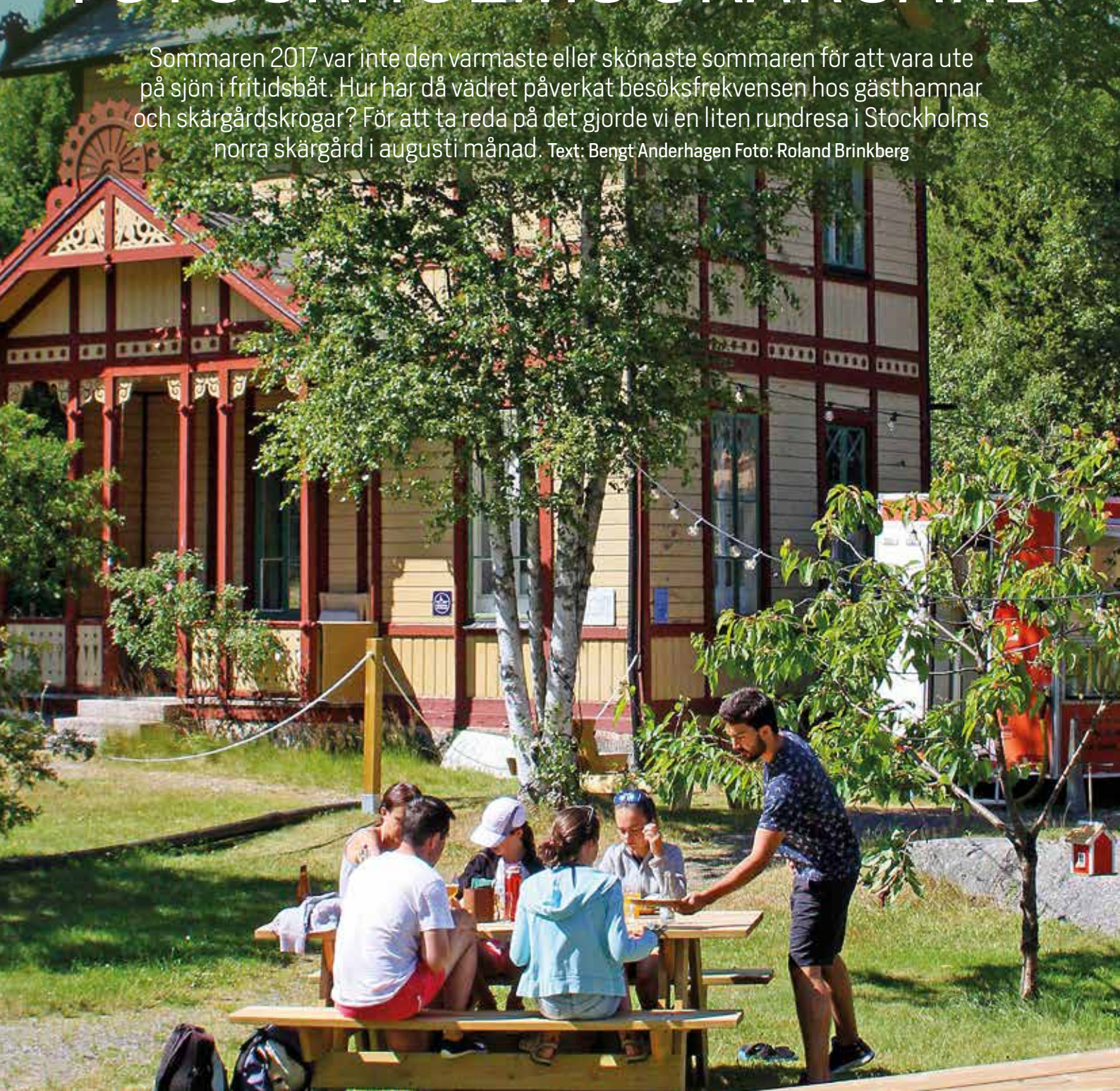

SKÄRGÅRDSKROGAR

FYRA KROGAR I STOCKHOLMS SKÄRGÅRD

Sommaren 2017 var inte den varmaste eller skönaste sommaren för att vara ute på sjön i fritidsbåt. Hur har då vädret påverkat besöksfrekvensen hos gästhamnar och skärgårdskrogar? För att ta reda på det gjorde vi en liten rundresa i Stockholms norra skärgård i augusti månad. Text: Bengt Anderhagen Foto: Roland Brinkberg

Krögaren Malin Jönsson.

Uteserveringen på Fejan med vandrarhemmet i bakgrunden. T.v. ser vi f.d. läkarhuset Kongo.

Foodtrucken med kocken Alex Villar och krögaren Katarina Vinell.

VI BÖRJADE UPPE vid ön Fejan, en ö med en mycket spännande historia. Här fanns mellan åren 1892 och början av 30-talet en karantänstation för att ta hand om kolerasmittade på fartyg från främst Ryssland och Finland.

Det uppfördes två sjukbyggnader, Wasa och von Döbeln samt ett läkarhus. Detta hus kallas Kongo eftersom det var meningen att huset skulle till en missionsstation i Kongo.

1894 internerades bland andra Orphei Drängar här efter en konsertturné i österled. För att underhålla sig själva och andra under karantänstiden bildade man en speciell kör med det galghumoristiska namnet Koleraturångarna. Fejan har också varit uppsamlingsplats för båtflyktingar som kom under kriget och även varit övningsplats för Sjövärnsskåren.

Sedan 2013 driver Skärgårdsstiftelsen ett vandrarhem med 24 rum och några stugor på ön. Tidigare fanns även en skärgårdskrog men den brann ner i juni 2015. I sommar har det i stället funnits en foodtruck för matlagning och servering.

Några båtar ligger i gästhamnen som är

utrustad med mooringlinor, man behöver med andra ord inte ankra utan kan ta en färdig ”ankarlina” från kajen och göra fast i.

– Sommaren har fungerat hyggligt, men vi kunde haft fler gäster, säger Katarina Vinell, krögare och och föreståndare för krogen, vandrarhemmet och gästhamnen. Det har varit alldeles för kallt, framförallt på kvällarna. Det har inte gått att sitta ute, när klockan blivit 21 har det varit helt tomt på gäster. Luncherna har däremot gått bra och det har varit mycket försäljning av glass och fika. Foodtrucken, som i vanliga fall står i Västerås, har fungerat utmärkt. Nästa år ska det nya köket och krogen vara uppbyggda igen om allt sker som det ska, och då hoppas jag att kunna köra vidare, säger Katarina förhoppningsfullt.

NÅGRA SJÖMIL SÖDERUT lägger vi till i Furusund. Det var hit Evert Taube en gång kom seglande enligt visan: ”Jag minns en stund i Furusund när skymningen föll på. Vi kom på kryss från Öregrund i Ålandshavet blå...” Evert Taube beskrev i visan hur han gästade Balltorps restaurang, som tyvärr brann ner

1950. Slutet av 1800-talet och i början på 1900-talet var en blomstringstid för Furusund som gästades av många celebriteter som exempelvis August Strindberg, Anders Zorn och Carl Larsson. Även idag är Furusund värt ett besök och och kan bjuda på många sevärdheter.

I den nya gästhamnen finns el, vatten och toatömningsstation liksom toaletter, duschar, bastu och tvättmöjligheter. Det finns en hamnkrog med inbjudande terrass och där man sommartid har Aftersail på eftermiddagarna. Både gästhamnen, hamnkrogen och värds huset drivs numera av krögarparet Malin Jönsson och David Mattsson.

– Det har gått över förväntan, berättar Malin, det har varit många gäster, framförallt på värds huset. Det har känts som om det fanns ett uppdämt sug efter en krog här på Furusund. Vi försöker ha så stor bredd som möjligt när det gäller matutbudet, det ska vara mycket somrigt och grillat. Det kunde ha varit mer båtar i gästhamnen men vädret har väl avskräckt en del. Hamnkrogen har varit en rätt satsning och där har vi serverat lite enklare rätter än uppe på värds huset. ➔

Krögaren Tomas Diederichsen, Årets Kock 2011.

Vy över Restaurang Varvet från sjön.

Krögaren Inger Andersson har inte tagit ner skylten, den ska upp!

Verandan på Blidö Hamnkrog med gäster.

Det känns riktigt bra och nu ser vi fram emot en kommande varm sommar, säger Malin.

EFTER VÅRT STRANDHUGG i Furusund gör vi en avstickare in i Blidösundet. I Stämmarsund på Blidösidan ligger Blidö Hamnkrog. Här finns också ett vandrarhem med 50 bäddar. Inne på krogen bland en massa lunchgäster hittar vi den glada och positiva krögaren Inger Andersson:

– Det var lite segt i början på säsongen men sedan tog det sig, säger Inger. Kvällarna har varit kalla så folk har fått flytta in i lokalerna. Jag har också haft bra med konferensgäster vilket har kompenserat för det mindre antalet gästande båtar. Orsaken är naturligtvis vädret. I midsomras gjorde jag en rejäl satsning och lät sätta upp tält över hela verandan och satte ut gasolvärmare. Jag ville vara säker på att mina gäster varken skulle frysa eller bli våta. Men vädret blev fint och jag hade över 150 gäster och det var mycket lyckat med musik och underhållning.

– Tyvärr så blev de nya bryggorna inte klara inför årets säsong men nästa år ska jag kunna erbjuda 48 bryggplatser och nya våtut-

rymmen med toa, duschar och tvättmaskin. Vi har ett bra rykte bland seglare och har ofta gästande båtar från Tyskland och Finland och många kommer tillbaka år efter år, säger Inger.

EFTER ATT HA tagit oss tillbaka till Furusundsleden far vi till Högmarsö, några sjömil söder om Furusund. Här har krögarna Klara Möller-Norén och Tomas Diederichsen startat krogen Restaurang Varvet. Och krogen gör verkligen skäl för sitt namn: den ligger mitt i det stora varv som sedan gammalt heter Furusunds Slip och som tidigare ägdes av Transportbolaget, det bogserbåtsrederi som dominerade Stockholms hamn på 40- och 50-talet.

I den gamla mekaniska verkstaden har man inrett en mysig kroginteriör och utanför finns bord och stolar. Vid kajerna ligger fartyg förtöjda och runt om på varvsområdet ligger fartygsplåtar, ankarspel, tankar och hur mycket spännande grejor som helst. Är man marint intresserad så är varvet väl värt ett besök. Det finns gott om plats att förtöja gästande båtar.

– Det är en dröm som jag haft och som nu

har gått i uppfyllelse, säger Tomas Diederichsen, köksmästare med en titel Årets kock.

– Att få starta en krog tillsammans med Klara har varit fantastiskt. Vi tror att det har gått bra denna säsong och vi har haft hyggligt med folk men vi har ännu inte hunnit göra någon utvärdering. Tyvärr så har kvällarna varit kalla och det har inte blivit så sent. Vi stänger i augusti, det är inte lönsamt att ha öppet längre. Självt går jag då tillbaka till mitt ordinarie jobb som kökschef på Restaurang Tegelbacken i Stockholm. Men nästa sommar, som ska bli varm eller hur, ja då kör vi Restaurang Varvet igen, säger Tomas förhoppningsfullt.

PÅ VARVET HITTAR vi även ett galleri, Galleri Klara. Det ligger ombord på ett före detta landstigningsfartyg som var med som räddningsfartyg vid Dagen D i Normandie. Här på fartyget huserar smideskonstnären Berth Johansson. Han har bland mycket annat varit med och tillverkat smidesdetaljer till Ostindiefararen Götheborg och har haft ett stort antal utställningar i både Sverige och utomlands. ☺